

Мирончук К. С., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
ООП Початкова освіта Житомирського державного університету імені Івана
Франка

Науковий керівник: **Шанскова Т. І.**, докторка педагогічних наук,
доцентка, завідувачка кафедри початкової освіти та культури фахової мови
Житомирського державного університету імені Івана Франка

ОЗНАЙОМЛЕННЯ УЧНІВ З ТВАРИННИМ СВІТОМ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

Ознайомлення учнів з тваринним світом є важливою складовою їхнього
екологічного розвитку. Завдяки інтегрованому курсу «Я досліджую світ» можна
на одному уроці гармонійно поєднати декілька освітніх галузей. Це допомагає
організувати навчальну діяльність сучасною, насиченою, доступною та навіть
творчою.

Особливості викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ»,
полягають у дидактико – методичній організації навчання, а саме в його зв'язку
з життям, з практикою застосування здобутих уявлень, знань, навичок поведінки
в життєвих ситуаціях. Сама назва курсу зорієнтовує вчителя на організацію
дослідницької діяльності учнів [1, с.151].

Реалізація курсу «Я досліджую світ» передбачає включення учнів у
практику виконання різноманітних завдань дослідницького характеру, як-от:

- дослідження-розпізнання (Що це? Яке воно? Обстеження за допомогою органів чуття, опис, порівняння з іншими предметами, явищами; спільне – відмінне, до якого цілого воно належить);
- дослідження-спостереження (Як воно діє? Що з ним відбувається? Для чого призначене?);
- дослідження-пошук (запитування, передбачення, встановлення з часової і логічної послідовності явищ, подій; встановлення причинно-наслідкових зв'язків (Чому? Яким чином? Від чого залежить? Із чим пов'язано?), здогадка, висновок-узагальнення) [1, с.151].

Дослідницька діяльність сприяє кращому засвоєнню знань про тваринний світ, формуванню екологічної свідомості. Вчителю важливо показати дітям, що усе в цьому світі взаємопов'язане і без взаємодії один з одним існувати не може. Наприклад, якщо бджола не запилюватиме рослини, вони перестануть давати плоди, в результаті без рослин почнуть гинути травоядні тварини, також зменшуватиметься кисень, яким ми дихаємо. Без травоядних тварин загинуть м'ясоїдні. І в результаті це все призводить до екологічної катастрофи. Навіть малесенька бджілка підтримує гармонію на нашій планеті.

Досягти мети можна тільки завдяки організації систематичних спостережень за предметами і явищами природи під керівництвом учителя. Пізнання навколишнього світу розпочинається з накопичення чуттєвого досвіду, фактичного матеріалу, який осмислюється з метою засвоєння системи знань, адекватної навколишній природі з її зв'язками і залежностями. Відсутність запасу конкретно образних уявлень у молодших школярів призводить до формального засвоєння знань. Дітям важко уявити предмет або явище, якщо вони не бачили цих об'єктів або їх зображень. О.Я. Герд – один із засновників методики викладання природознавства – відзначав, що всі реальні знання набуті людством шляхом спостережень, порівнянь і дослідів, а ніяк не читанням статей [3, с. 44].

Для ефективного засвоєння матеріалу варто застосовувати такі види роботи як екскурсії до парків чи зоопарків, роботу у класному куточку природи

(догляд за тваринами), мультимедійні презентації з великими та яскравими зображеннями, віртуальні екскурсії у реальному часі, мобільні додатки зі звуками живої природи, навчальні квести, вікторини. І як результат такої діяльності – створення лепбуків, фотоколажів, плакатів, виставок.

Виконуючи різні завдання діти завжди опиратимуться на власний життєвий досвід, тому варто запрошувати на уроки екологів, біологів, ветеринарів, які могли б поділитися власним досвідом, провести кілька цікавих занять – тренінгів, або влаштувати екскурсію до своєї лабораторії чи кабінету.

Завдання, які використовують на уроках, повинні розкривати не тільки зв'язки організмів із середовищем існування, а й ціннісні нормативні й практичні, діяльнісні аспекти ставлення людини до навколишнього середовища. У результаті учні частіше залучатимуться до самостійного пошуку, вчитимуться прогнозувати наслідки поведінки й діяльності у навколишньому середовищі, опановуватимуть практичні вміння, братимуть участь у творчій діяльності [2, с. 24].

Отже, інтегрований курс «Я досліджую світ» відкриває безліч сучасних, допоміжних технологій та можливостей для ефективного ознайомлення учнів з тваринним світом, які сприяють формуванню екологічної компетентності та робить навчальний процес унікальним.

Список використаних джерел:

1. Гільберг Т.Г. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу Навчально-методичний посібник. / Тетяна Гільберг, Світлана Тарнавська, Ніна Павич. Київ: Генеза, 2019. 256 с.

2. Гільберг Т.Г. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу Навчально-методичний посібник. / Тетяна Гільберг, Світлана Тарнавська, Зоя Хитра, Ніна Павич. Київ: Генеза, 2020. 240 с.

3. Тимофєєва І.Б. Методика викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (природнича освітня галузь). Навчально-методичний посібник для

здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спеціальності 013
Початкова освіта. Маріуполь: МДУ, 2022. 124 с.